

De Drie Huizen

Kinderen die opgroeien in gezinnen waar hulpverlening bij betrokken is zeggen: “*volwassenen praten over ons, niet met ons.*” In HouVast geven we het kind wél een stem. Volgens **artikel 12 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)** heeft ieder kind het universele recht om zijn of haar mening te geven in alle zaken die hen aangaan. Dat is niet alleen een recht, maar ook van groot belang voor de kwaliteit van de hulpverlening. Onderzoek laat zien dat **kinderparticipatie¹ een aantoonbaar positief effect** heeft op de uitkomsten van hulptrajecten:

- Kinderen zijn beter geholpen wanneer ze echt gehoord worden en actief kunnen meepraten.
- Ze voelen zich meer eigenaar van de doelen, wat hun motivatie voor het traject vergroot.
- Het versterkt hun **zelfvertrouwen, veerkracht en probleemoplossend vermogen**.
- Het kan hulpverleningstrajecten verkorten en draagt bij aan een **veiliger en stabielere opgroei**.

De Drie Huizen

De Drie Huizen is een gespreksinstrument – ontwikkeld binnen *Signs of Safety* – waarmee kinderen op een veilige en gestructureerde manier kunnen praten over hun thuissituatie en hun eigen perspectief kunnen delen. Het is gebaseerd op de Drie Kolommen. De Drie Huizen leveren je inzicht op in de beleving van het kind. Je krijgt een beeld van wat het kind denkt, meemaakt, ervaart, voelt, wenst en hoopt.

Door de Drie Huizen te gebruiken voelt het kind zich gezien, erkend en gehoord, en maak je het gesprek overzichtelijk en begrijpelijk. Door de drie huizen te gebruiken maak je het gesprek voor kinderen overzichtelijk en begrijpelijk.

Drie sleutelvragen worden met kinderen besproken:

1. **Huis van de Leuke dingen** – Wat gaat er goed?
2. **Huis van de Zorgen** – Waar maken we ons zorgen over?
3. **Huis van de Dromen** – Wat moet er gebeuren?

Let op: het praten met kinderen over veiligheid vraagt om specifieke vaardigheden. Daarom wordt het gebruik van de Drie Huizen binnen veel organisaties belegd bij een gedragswetenschapper. Controleer eerst welke afspraken hierover binnen jouw organisatie gelden.

¹ Kinderparticipatie betekent dat kinderen en jongeren actief worden betrokken bij beslissingen en processen, zij mogen vertellen wat zij denken, voelen en willen, krijgen informatie op een passende manier, de visie en mening wordt serieus genomen en worden meegenomen bij besluitvorming.

Hoe?

1. Bereid het goed voor: is er vertrouwen, hoe kan het gesprek veilig en prettig verlopen voor het kind, bespreek het voor met een collega of de gedragswetenschapper, bedenk welke vragen je wil voorleggen, etc.
2. Bespreek met ouders waarom je de Drie Huizen wil bespreken met het kind en vraag toestemming.
3. Leg de Drie Huizen uit aan het kind.
4. Gebruik voor elk huis een nieuw vel papier.
5. Vraag het kind of deze zelf de huizen wil tekenen of dat jij dat voor het kind moet doen.
Pas de vorm aan, aan de wens van het kind: het kunnen ook drie woonboten, drie caravans of drie kastelen zijn. Of voor tieners: het coole huis, het shithuis en het huis dat ik wil. Alle variaties zijn mogelijk, zolang de drie sleutelvragen maar terugkomen.
6. Spoor het kind aan om te tekenen wat er wordt besproken.
7. Daarnaast kan jij in begrijpelijke taal noteren wat het kind benoemt.
8. Meestal begin je met het huis van de leuke dingen, vooral wanneer het kind angstig of onzeker is.
9. Als je klaar bent, vraag dan toestemming aan het kind om de Drie Huizen aan anderen te laten zien (ouders, familie, professionals). Besteed er aandacht aan als dit invloed heeft op de veiligheid van het kind.
10. Laat de Drie Huizen zien aan de betrokkenen, meestal begin je bij het huis van de leuke dingen.
11. Koppel terug aan het kind wat er met zijn/haar inbreng gebeurt.

Tips

- Zorg dat je zelf de rust en de tijd hebt om je helemaal op het gesprek te richten, en dat jullie ongestoord kunnen praten.
- Wees directief en draai niet om moeilijke dingen heen. Zeg bijvoorbeeld: "Ik wil graag met je praten omdat er thuis veel ruzies zijn."
- Laat het kind kiezen waar het wil beginnen, en volg het kind in diens keuzes. Als je merkt dat het kind een onderwerp uit de weg gaat, benoem dan dat je dat merkt en kijk of daarmee een opening ontstaat of niet. Dring niet aan.
- Vraag het kind naar concrete situaties ('de laatste keer dat mama boos was', 'het allerfijnste uitje'), en vraag door op wat het kind zag, voelde, hoorde, rook.
- Als de spanning oploopt bij het praten over de zorgen, bied het kind dan aan om even naar een ander huis te schakelen.
- De Drie Huizen – immers een concretisering van de drie kolommen – kunnen voor ouders van laag niveau vaak ook helpend zijn om na te denken over hun situatie.

Vragen bij de drie huizen

Startvragen

- Wil je voor mij een heel groot huis tekenen?
- Welk huis is dat, het huis van de leuke dingen of het huis van de zorgen?
- Waar kan ik dat aan zien?
- Wil je nog een 2^e huis tekenen?
- En welk huis is dat? waar zie ik dat aan?
- Met welk huis wil je beginnen? Waaraan zou je merken dat het thuis anders was? Wat nog meer?

Huis van de leuke dingen

- Wat zijn gebeurtenissen die je het fijnst van alles vindt?
- Wat doe je het liefst met mama? Met papa? Met broertje/zusje?
- Wat doen jullie dan precies? Hoe ziet dat eruit? Wat hoor ik dan?
- Hoe voel jij je dan? Waar kan ik dat aan zien?
- Wat voor dingen vind je leuk om te doen?
- Als ik nou vanavond bij jullie thuis door het raam kijk, wat zou ik dan kunnen zien voor leuke dingen bij jullie thuis?
- Gebruik een huisdier of fantasiedier; Wat kan het konijn vertellen wat er leuk is thuis?
- Wat zou je nooit willen missen?

Huis van de zorgen

- Gebeuren er thuis wel eens dingen die je niet leuk vindt?
- Kun je me daar iets over vertellen?
- Wat vind je niet leuk?
- Hoe voel jij je dan? Waar kan ik dat aan zien?
- Als jouw huisdier zou kunnen praten wat zou die mij vertellen dat er niet leuk is thuis?
- Wat vindt mama/papa niet zo leuk?
- Maakt oma zich wel eens zorgen over hoe het bij jou thuis gaat?
- Als ik nou vanavond bij jullie thuis door het raam kijk wat zou ik dan kunnen zien voor vervelende dingen bij jullie thuis?

Huis van de dromen

- Stel je nu eens voor dat jij het thuis voor het zeggen hebt, wie zou er bij jou thuis wonen?
- Wie nog meer? Nog meer?
- Wat zouden jullie dan samen doen? Wat nog meer?
- Waaraan zou je merken dat het thuis anders was? Wat nog meer?
- Welke regels zouden er thuis zijn?
- Wat is er voor nodig om deze dingen te bereiken?
- Hoe gaan jullie in dat huis met elkaar om?

Wil je zien hoe dit er in de praktijk uit ziet?

My Three Houses: Trash House – Signs of Safety Knowledge Bank

Bronnen: Signs of Safety – Knowledge Bank

Klein, de, R. (2024). Geef HouVast aan kinderparticipatie. *Sozio*, 2, 66-70.